

Meslek Mensubu Geçiş Dönemi Eğitimi Denetim Testleri

Dumlupınar Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İşletme Bölümü
Muhasebe – Finansman Anabilim dalı
Prof. Dr. Şerafettin SEVİM

Müşterinin Seçimi ve İşin Kabul edilmesi

- 1) Kalite kontrol prosedürleriyle müşteriye değerlendirme
- 2) Önceki denetçiyle görüşme
- 3) Mevcut iş yükünü değerlendirme
- 4) İşletmenin iç kontrolü ve muhasebe sistemi hakkında ön inceleme

Denetimin Planlanması

- 1) Bilgi toplama
- 2) Çalışmaları Bölümleme
- 3) İç kontrol sistemi hakkında bilgi toplama ve kontrol riskinin baş.değerlemesi
- 4) Önemlilik Düzeyi
- 5) Denetim riski düzeyi
- 6) Denetim amaçlarını belirleme
- 7) Denetim programının taslağını yazma
- 8) Denetim süresini, zamanını planlama
- 9) Denetim personelini görevlendirme

Denetimin Yürütülmesi

- Denetim testleri aracılığıyla kanıt toplama
- 1) Kontrol testleri
- İşlemlerin testi
 - 2) Maddi doğruluk testleri
- Hesap kalanlarının testi
- Analitik prosedürler
- *Örnekleme yöntemleriyle kanıt toplanır ve toplanan kanıtlar «önemlilik düzeyiyle» karşılaştırılarak değerlendirilir.

Denetimin Tamamlanması ve Raporlama

Test Etme (Denetim testi)

- Denetimde test etme denilince Şu anlaŐılır: denetlenen **olay, işlem** ya da **kaydın** gerçek ve doğru olup olmadığını araştırmak amacıyla **güvenilir kanıt toplama** ve **kanıtlarla denetlenen olay, işlem ya da kaydın uygunluğunu karşılaŐtırmaktır.**

Test Etme (Denetim testi)

- Örneğin, müşteri işletmenin tedarikçilerinden (Saticılardan) mal alış işlemlerini test etmek şu anlama gelir:

Verilen sipariş tutarlarıyla,

alınan faturaları ve

düzenlenen

stok giriş

kartlarını karşılaştırmak

Bu şekilde, sipariş verilen tutarlarda malın alınıp alınmadığı tespit edilmeye çalışılır.

Denetim Testleri

Denetlenen olay,
işlem, kaydın
gerçekliği ve
doğruluğu

Toplanan
kanıtların
uygunluğu

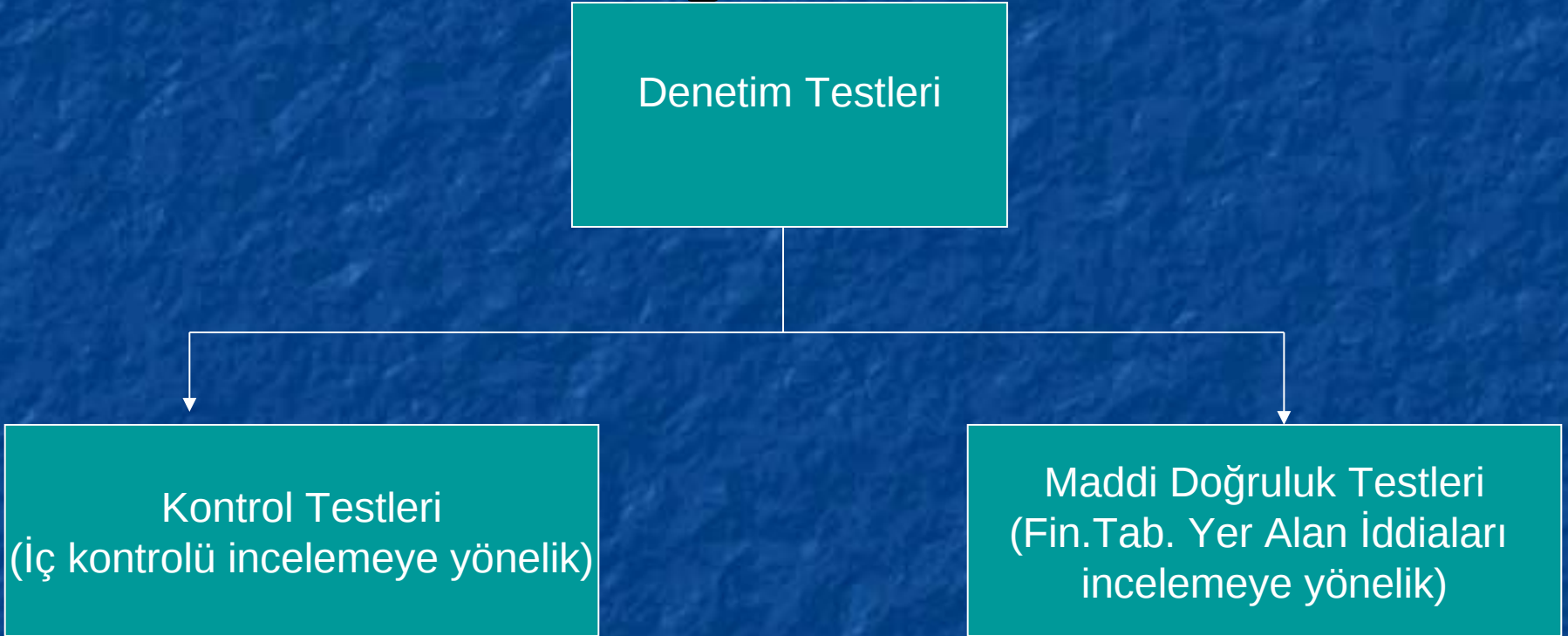
Denetim Testleri

- Denetim testi, kanıt toplama işlemlerini bir başka ifadeyle denetim tekniklerini de içine alan daha **kapsamlı** bir kavramdır.
- Denetim testlerinin yapılması, planlanan denetimin bu plan doğrultusunda **yürütüldüğü** aşamadır.

Denetim Testleri

- Denetim alanlarına «denetim tekniklerini» uygulayarak kanıt toplama ve toplanan kanıtların uygunluğunu araştırma işine verilen genel bir ad.

Denetim Testleri (Amaçlarına göre)

Kontrol Testi & Maddi Doğruluk Testi

- Mal alış sürecinde oluşturulan kontrol prosedürlerinin etkinliğini ve yeterliliğini incelemek istediğimde mal alış işlemlerinin kontrol testini yapmış olurum.
- Test of controls
- Mal alış işlemleri tutarlarının dönem boyunca tam ve doğru bir şekilde 150 İlk Madde ve Malzeme ve 153 Ticari Mallar Hs'na yansıyor yansımadığını incelemek istersem Maddi doğruluk testi yapmış olurum.
- Substantive Test
- Tests of account balances

Denetlenen işletmede bakış açımız

İç Kontrol
ise

- İşlemlere odaklanmalı
- Kontrollerin iyi tasarlanıp tasarlanmadığına ve etkin işleyip işlemediğine

Finansal
tablodaki
açıklamalar
ise

- Sayısal veri içeren işlemlere
- Hesap kalanlarına odaklanmalı

Denetçi ne zaman Denetim Testlerini kullanmaya başlar?

- İç kontrol hakkında bilgi edindikten ve kontrol riskinin ilk (başlangıç)** değerlemesini yaptıktan sonra denetim testlerini uygulamaya başlar. Özellikle **kontrol testleri** bu süreçte başlar.

** Kontrol riskinin ilk değerlemesine bu değerlendirme, denetimin planlama aşamasında yapıldığı için "planlanmış kontrol riski" adı da verilmektedir.

Kontrol riskinin denetim testlerine bir etkisi var mıdır?

- Hatırlanacağı üzere kontrol riski düzeyi, yapısal riskle beraber (ikisi de işletmede mevcut olan ve değiştirilemeyen risklerdir) yapılacak denetim testlerinin *niteliğini*, *zamanını* ve *büyükliğini* belirlerler. Bu açıdan kontrol riskinin doğru belirlenmesi sonraki denetim süreci aşamaları için büyük önem arz etmektedir.

Kontrol riskinin denetim testlerine bir etkisi varmıdır?

- İç kontrol hakkındaki bilgi düzeyi, iç kontrol hakkındaki denetçinin kanısı ve planlanan kontrol riski düzeyi, ne kadarlık kontrol testi ya da ne kadarlık maddi doğruluk testinin planlanması gerektiğini belirleyen temel etmenlerdir.

Kontrol Testleri (Uygunluk Testleri)

- Müşteri işletmede mevcut olması gereken iç kontrol politika ve prosedürlerinin *tasarımının* ve *işleyişinin* “**etkinliğini**” ölçmek için yürütülen denetim prosedürlerine verilen genel addır.

Kontrol Testleri

Kontrol testlerinin **amacı**, işletmenin kontrol riskinin ortaya çıkarılabilmesi ve sonraki denetim süreçlerinde kanıt toplamak için Maddi doğruluk testlerinin nasıl olması gerektiğini belirlemektir.

Bu kontrol testleri sonucunda işletmenin **KONTROL RİSKİNİN DÜŞÜK** olduğu yargısına varılırsa (son değerlendirme), maddi doğruluk testlerinde daha az örnekleme gidilebilecek, maddi doğruluk testlerinin zamanı bilanço öncesine çekilebilecektir.

bir Kontrol TESTİ Örneği

Sipariş alma işlemleri:
Yönetim tarafından
belirlenmiş kontrol
prosedürleri

Sipariş alma işlemleriyle
ilgili kontrol
prosedürlerinin uygulanışı
gözlemlenerek bu
konuda kanıt toplanır

Kontrol Testleri iki AMACA yönelik yapılır

Kontrollerin Tasarımına İlişkin

Kontrollerin İşleyişine İlişkin

Kontrol Testleri iki AMACA yönelik yapılır

TASARIMA İLİŞKİN KONTROL TESTLERİ

- Kontrollerin tasarlanış etkinliğinin değerlendirilmesi: kontrol politika ve prosedürlerinin, mali tablolara yansiyacak önemli hata ve yolsuzlukları(hileleri) bulmak veya önlemek amacıyla tasarımının yapılmış olup olmadığına ilişkindir.
- Örneğin, stokların kilitli ambarda saklanması, stoklar denetim alanına ilişkin «gerçeklik amacına» aykırı bilgi sunulmasını önemli ölçüde engeller.

Denetçi, müşteri işletmede stokların kilitli bir ambarda saklanması yönünde bir kontrol prosedürünün üst yönetim tarafından tasarlanıp tasarlanmadığına bakar.

Kontrol Testleri iki AMACA yönelik yapılır

İŞLEYİŞE İLİŞKİN KONTROL TESTLERİ

■Tasarlanan kontrol politika ve prosedürlerinin, düzenleniş amacına uygun biçimde yerine getirilip getirilmediği değerlendirilir. (gerçekte işleyip işlemediği ölçülür) Bunun için aşağıdaki üç soru yanıtlanmaya çalışılır:

- Kontrol prosedürü nasıl uygulandı?
- Kontrol prosedürü yıl boyunca aynen uygulandı mı?
- Kontrol prosedürü kim tarafından uygulandı ?

Kontrol Testleri iki AMACA yönelik yapılır

İŞLEYİŞE İLİŞKİN KONTROL TESTLERİ

Kontrol prosedürü nasıl uygulandı?

Kontrol prosedürü yıl boyunca aynen uygulandı mı?

Kontrol prosedürü kim tarafından uygulandı ?

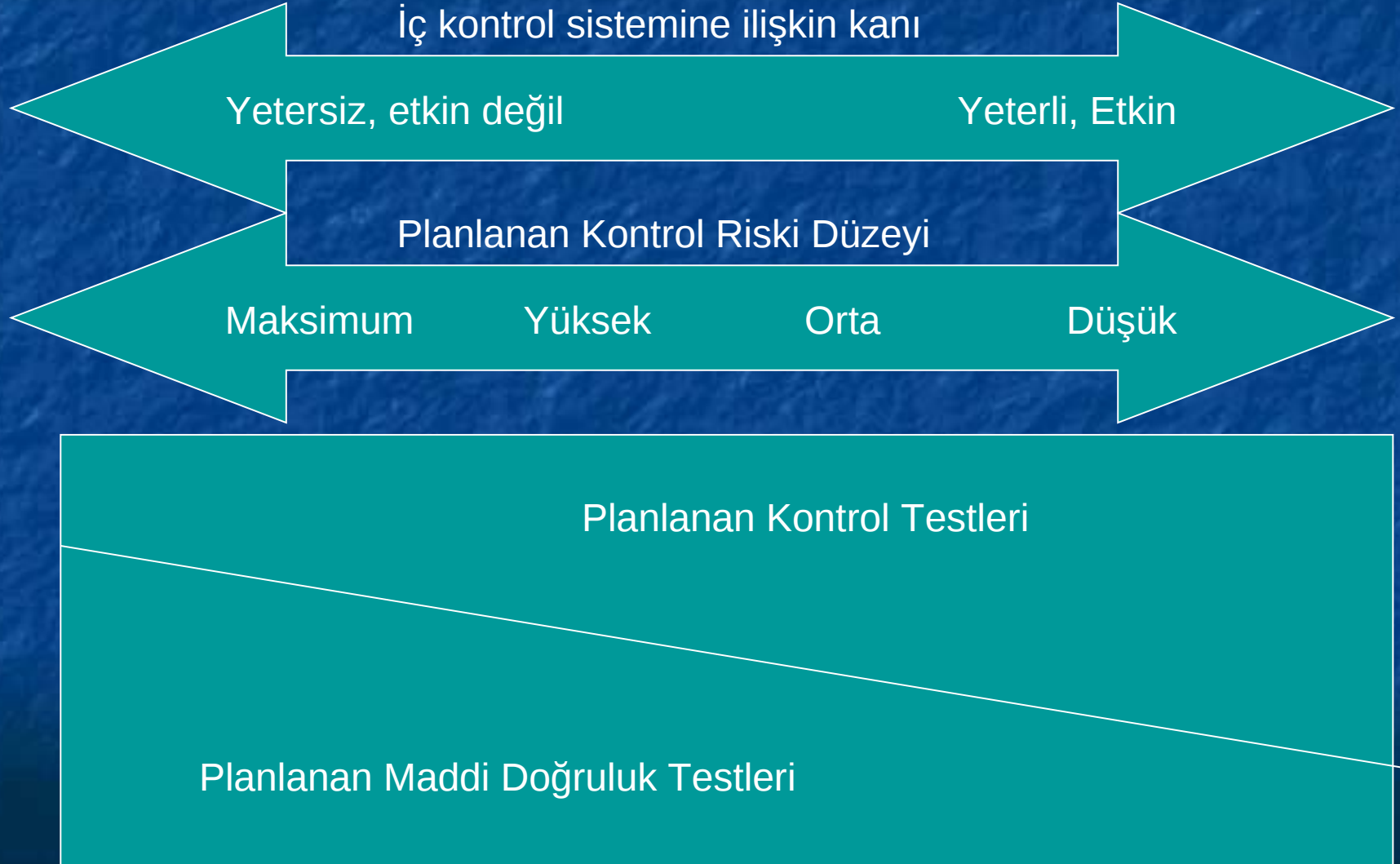
■ Kontrol prosedürü bunu uygulamakla yetkili personel tarafından yıl boyunca gerektiği şekilde ve aynen uygulanırsa bu PROSEDÜR ETKİN İŞLEMEDİR.

■ Diğer tüm durumlar bu kontrol prosedürünün ETKİN İŞLEMEDİĞİNİ GÖSTERİR. Bu duruma SAPMA, İSTİSNA adı verilir.

*

* Nitelik örneklemede kullanılacak bir kavram.

İç Kontrol, Kontrol Riski ve Denetim Testleri İlişkisi

Kontrol Testlerinin Niteliği

- Kontrol testleri sırasında denetçi Şu denetim prosedürlerini uygulayabilir:
 - **Müşterinin personeline sorular sorma** (denetçi, mal alış işlemlerinde teslim alma memuruna bu işlemlerle ilgili sorular sorabilir)
 - **Belge ve kayıtların incelenmesi** (örnekleme yapılarak sipariş formlarıyla, alış faturalarını ve ambar giriş fişleri incelenebilir, mal alış kayıtları yevmiye maddeleri üzerinden incelenebilir)

Kontrol testleri sırasında denetçi şu denetim prosedürleri uygulayabilir:

- **Kontrol prosedürlerinin uygulanışını gözleme** (mal alış işlemi sırasında hazır bulunarak tüm süreç gözlemlenebilir ve notlar alınır)
- **Denetçi tarafından kontrol prosedürlerinin uygulanmasının yeniden yapılması** (mal alış işlemlerinde yönetimin koymuş olduğu kontrol prosedürlerinden bir veya birkaçını denetçi, kendisini işletme personeli yerine koyarak uygular bu şekilde o kontrol prosedürü hakkında bir görüşe ulaşabilir)

Kontrol Testlerinin Büyükülüğü

- Kontrol testlerinin büyükülüğü, doğrudan denetçinin planlanmış kontrol riski düzeyine bağlıdır.
- Örneğin: Düşük düzeyde değeri lenmiş bir kontrol riski düzeyi için orta düzeyde değeri lenmiş kontrol riskine göre *daha fazla kontrol testi* ve daha az maddi doğruluk testi yapmak gerekir. Bir başka ifadeyle, **kontrol riski ile kontrol testlerinin büyükülüğü ters** orantılıdır, **maddi doğruluk testleri ile doğru** orantılıdır.

Kontrol Testleri Hangi Durumda Niçin Yapılır?

- Kontrol riski maksimum düzeyde belirlenmiş ise zaten işletmenin kontrolleri yetersiz ve etkisizdir dolayısıyla bu kontrollerin tasarımının ve işleyişinin etkinliğini test etmeye gerek yoktur.
- Kontrol testleri,
 - kontrol riskinin maksimumun altında belirlendiği durumlarda “**bu kontrol riskini**” destekleyecek gerekli kanıtları toplamak için yapılır.
- **Denetçi planlama safhasında kontrol riskinin ilk değerlemesini yaparken kontrol testlerini uygulamaz. Sonraki aşamalarda max. Altındaki kontrol riskini teyit etmek için uygular.**

Kontrol Riskinin Belirlenmesi

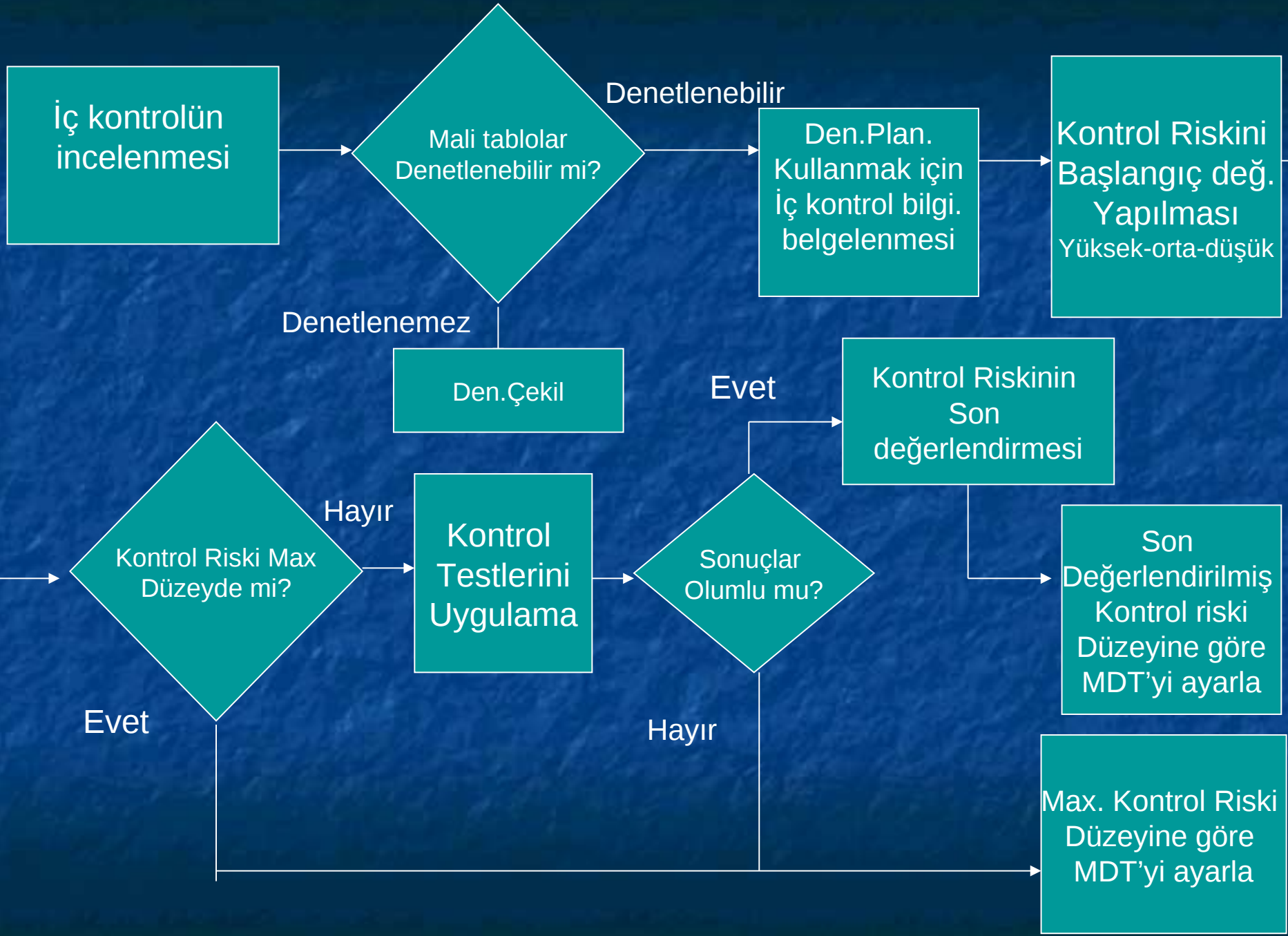
- Denetçi not alma, akış şemaları veya soru formu uygulayarak göre iç kontrol hakkında bilgi topladıktan sonra, inceledikleri hesap ve işlem grupları için kontrol riskinin başlangıç (ön) belirlemesini yaparlar.
- Kontrol riskinin belirlenmesinde denetçi şunları yapabilir:
 - O hesap veya işlem grubuyla ilgili potansiyel hataları belirleme
 - Bu hataları önleyebilecek veya bulabilecek uygun iç kontrollerin mevcut olup olmadığını belirleme

Kontrol Riskinin Belirlenmesi

- * Kontroller mevcutsa=> Kontrol riskini maksimumun altında belirleme
- * Kontroller mevcut değilse => Kontrol riskini maksimum belirleme
- Eğer mali tablolardaki hataları önleyebilecek kontrol prosedürleri işletmede yok (tasarlanmamış) ise kontrol riski maksimum (Yüksek-%100) olarak belirlenir. Eğer bu kontroller işletmede var ise denetçi bu sefer, bu kontrollerin etkin çalışıp çalışmadığını ve bu prosedürlerin hata ve hileleri önleyip önleyemeyeceğini incelemeye yani test etmeye çalışacaktır.

Kontrol Riskinin Maksimum Belirlenmesi Ne Demektir?

- İç kontrol sistemiyle önlenemeyecek veya bulunamayacak bir hatanın (hilenin) olması olasılığının ÇOK YÜKSEK olması demektir.

Kontrol testlerinin Zamanı

- Genel kabul görmüş denetim standartlarına göre kontrol testleri dönem içerisinde dönem sonuna kadarki zaman aralığında uygulanabilir.

Kontrol Riski & Kontrol Testi İlişkisi

Kontrol Riskinin Son Değerlemesi

- Denetçi kontrol testlerinden almış olduğu sonuçlara göre denetimi planlama aşamasındaki kontrol riskine son şeklini verebilir.
- Denetçi kontrol riskini maksimuma çekebileceği gibi, sonuçlara göre daha da düşürebilir.
- Denetçi hangi durumlarda kontrol riskini maksimum olarak belirler ya da hangi durumlarda maksimumunun altında belirler?

Kontrol Riskinin Son Değerlemesi

- Denetçi hangi durumlarda kontrol riskinin maksimum olarak belirler?
 - Bir kontrol amacına yönelik kontrol politika ve prosedürleri yoksa,
 - Mevcut kontrol politika ve prosedürleri etkin değilse,
 - Kontrol politika ve prosedürlerinin etkinliğini değerlemek için kanıt elde etmek verimli olmayacaksa
- Hangi durumlarda maksimumun altında belirler?
 - Denetçi bazı kontrol amaçları bakımından kontrol politika ve prosedürlerinin daha etkin olarak tasarlandığı ve işlediği kanısına varırsa, kontrol riskini orta veya düşük düzeyde değerleyecektir.

Ozet: Kontrol riskini değerlerken denetçi neler yapmalıdır?

1. Olası hata ve yolsuzlukları belirlemeli
2. Hata ve yolsuzlukları önleyecek veya bulacak gerekli kontrol prosedürlerini belirlemeli,
3. İlgili kontrol prosedürlerinin tasarımının ve işleyişinin etkin olup olmadığı bakımından kontrol testleri yaparak kanıt elde etmeli,
(Denetimin yürütülmesi aşamasında)
4. Elde edilen kanıtları değerlendirmeli,
5. Kontrol riskinin son değerlemesini yapmalıdır.

DENETİM RİSK MATRİSİ

	Kontrol Riski Değerlemesi			
Yapısal Risk Değerlemesi	Maksimum	Yüksek	Orta	Düşük
	Denetim Riskini Düşük Tutabilmek İçin Kabul Edilebilir Bulgu Riski			
Maksimum	Çok düşük	Çok düşük	Düşük	Düşük
Yüksek	Çok düşük	Düşük	Düşük	Orta
Orta	Düşük	Düşük	Orta	Yüksek
Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	-

Maddi Doğruluk Testleri

- Ayrıntı testleri
- Detay testleri
- Maddilik testleri, tözel testler
- Mali tablolardaki tutarların ve açıklamaların doğruluğuna ilişkin kanıt toplamak için uygulanan denetim prosedürlerine verilen genel bir addır.

Maddi Doğruluk Testleri (MDT)

- Başka bir deyişle, muhasebe işlemlerinin ve hesap kalanlarının GKGMİ'ye uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla kanıt toplamada kullanılan prosedürlerdir.
- **Örneğin**, Stoklar grubundaki hesapların bakiyelerinin doğruluğunu araştırmak için buna uygun denetim teknikleriyle (fiziki inceleme ve sayım, yeniden hesaplama vb) kanıt toplandığı ve toplanan kanıtların değerlendirilmesi halinde bu olaya maddilik ya da maddi doğruluk testi adı verilmektedir.

MDT Tasarımı ve Niteliği

- Maddi doğruluk testleri tasarlanırken, her denetim amacı açısından kabul edilebilir bulgu riski düzeyine uygun olacak şekilde testlerin niteliği, zamanı ve büyüklüğü belirlenir.
- Kabul edilebilir bulgu riski düzeyi düşük belirlendiğinde denetçi, maddi doğruluk testlerinde daha etkin ve daha maliyetli prosedürler kullanmak zorunda kalacaktır.

Maddi Doğruluk Testlerinin Türleri

- MDT üçe ayrılır:
 - İşlemlerin Maddi Doğruluk testleri
(Örn. Satış işlemlerindeki tutarların doğruluğunu test etme)
 - Hesap kalanlarının testleri
(Yurt içi satışlar hesabının dönem sonu bakiyesinin doğruluğunu test etme)
 - Analitik prosedürler
(Önceki yıllar satış tutarları ile karşılaştırma vb)

İşlemlerin MDT

- Müşterinin işlemlerinin belgelere ve defterlere tam ve doğru olarak kaydedilmiş olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan testlerdir.
- Bu tür testler, esas olarak kayıt sistemini ileriye doğru ve geriye doğru izleme prosedürlerini kapsar.
- Denetçi bir hesap döneminde, «işlemlerin» doğru olarak belgelere ve defterlere kaydedilmiş olduğundan emin olursa, büyük defter hesap kalanlarının ve dolayısıyla mali tablodaki kalemlerin tutarlarının doğruluğuna güvenecektir.

İşlemlerin MDT

- Örneğin, denetçi SATIŞ İŞLEMLERİNİN muhasebe defterlerine doğru kaydedilmiş olup olmadığını belirlemek için satış faturaları evreninden bir örneklem seçer, bu örneklemini inceleyerek faturalarla satış kayıtlarını karşılaştırır.
- Soru sorma ve yeniden hesaplama denetim teknikleri de kullanılabilir.

İşlemlerin MDT

- Zaman ve maliyet düşüncesiyle bu testler kontrol testleriyle birlikte aynı anda yapılabilir. Bu nedenle “işlemlerin test edilmesi” kavramı işlemlerle ilgili iki test türünü de kapsar.
 - İşlemlerin mdt'nin amacı, mali tablolardaki önemli hata ve yolsuzlukları bulmaktır.
 - İşlemlerin kontrol testlerinin amacı ise iç kontrol pol. ve prosedürlerinin etkin olarak işleyip işlemediğini değerlendirmektir.

Çift Amaçlı Testler

- Kontrol testlerinin daha çok dönem içinde; maddi doğruluk testlerinin ise dönem sonuna doğru ve dönem sona erdikten sonra yürütülmesi söz konusudur.
- Dönem içinde parasal hataları bulmak için işlemlerin maddi doğruluk testlerinin kontrol testleriyle aynı anda yapıldığı testlere **çift amaçlı testler** denir.

Çift Amaçlı Testler

- Satış faturasındaki imzanın(parafın) kontrolü ile aynı zamanda, satış faturasındaki parasal hatalarında incelenmesinin aynı anda yapılması.

Tempah Tescim
Alınan Tempah
Çekim No: Çekim No:2
Tempah Vergi Dairesi: Tempah/Kocaeli
Vergi No: 3470000000

FATURA
Seri: 18
Sıra: 00251
Tarih: 20.12.2009
Tutar: 2812000

Şirket: Marmara Gıda
Mevki: Sokaç No:1-Topkapı/Şişli
Vergi Dairesi: Şişli, Vergi No: 3470000000
Tel: 001 312450

18 TL

KODU	İÇERİ	İMGEN	TUTAR
010	Sarımsak, Paket	4 TL	12 TL
010	Domates, Balık	2,5 TL	18 TL
www.marmaragida.com			
Marmara Gıda, Ürün, İçerik, İçerik, İçerik			TOPLAM: 30 TL
Yeni Kasa			MİKTAR: 18 TL
			GENEL TOPLAM: 21 TL

Basım Yılı: 2009, İçerik: 18 TL, İçerik: 18 TL, İçerik: 18 TL

Hesap Kalanlarının MDT

- Hesap kalanlarının test edilmesi, hesapların parasal doğruluğunu belirleme amacını güder. Bundan dolayı bu testler sadece maddi doğruluk testleri olacak şekilde uygulanır. Kontrol testleri, hesap kalanlarına uygulanmaz.

Hesap Kalanlarının MDT

- Hesap kalanlarının testi, bilanço ve gelir tablosu hesaplarının dönem sonundaki kalanlarına uygulanır fakat esas ağırlık bilanço hesaplarına verilir.
- Yardımcı hs. bazında uygulanır ve her bir denetim amacının hesap kalanına yansiyip yansımadiğı araştırılır.

Hesap Kalanlarının MDT

- Örneğin, dönem sonunda para mevcudunun, Eldeki çek ve senetlerin sayılması
Veya stokların sayılması (sayımda hazır bulunarak gözlem yapılması), hesap kalanlarıyla karşılaştırılması

MDT & Kontrol Testi

Örneğin:

- 320/420 Satıcılar hs. için herbir satıcı işletmeye denetçi tarafından, hesap kalanların doğrulanması için doğrulama mektupları gönderilir. Böylece dönem içinde kaydedilen işlemlerin gerçek işlemler olup olmadığı, bütün işlemlerin kaydedilip kaydedilmediği, işlemlerin doğru kaydedilip kaydedilmediği test edilir. (Bu bir maddi doğruluk testidir.)

MDT & Kontrol Testi

- **Örneğin:**
- Dönem sonundaki para mevcudunun, eldeki çek ve senetlerin, stokların sayılması hesap kalanlarının maddi doğruluk testine bir örnek iken, çek ve senetlerin işletmede muhafaza edilmesine yönelik kontrollerin olup olmadığına yönelik yapılan testler bir kontrol testidir.
- Stokların ambar'a giriş ve çıkışında düzenlenen belgelerin olup olmadığının incelenmesi, bu belgelerde yetkili kişilerin imzasının olup olmadığının incelenmesi kontrol testine örnektir.

Analitik Prosedürler

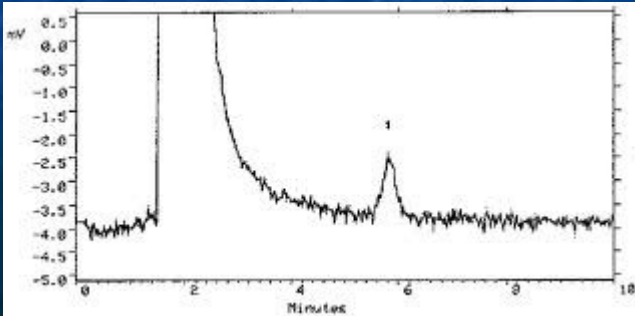
- UDS 520 nolu standart Analitik Prosedürlerin denetimde kullanımına yönelik denetçiye rehberlik sağlamaktadır.
- Analitik prosedürler örnek olarak işletmenin finansal bilgilerinin, aşağıdaki bilgilerle karşılaştırılmasına ilişkin değerlendirmeleri içerir:
 - Önceki dönemlere ait karşılaştırılabilir bilgiler,
 - Bütçe veya tahminler gibi işletme için öngörülebilir sonuçlar veya amortisman tahmini gibi denetçinin beklentileri,
 - İşletmenin satışlarının alacak hesaplarına oranının, sektör ortalamasıyla veya aynı sektördeki benzer işletmelerin oranlarıyla karşılaştırılması gibi benzer sektör bilgileri

Analitik Prosedürler

- Analitik prosedürleri uygulamak için çeşitli yöntemlerden faydalanılabilir.
- Bu yöntemler basit karşılaştırmaların uygulanmasından, gelişmiş istatistiksel teknikleri kullanarak karmaşık analizler yapılmasına kadar çeşitlilik gösterir.
- Analitik prosedürler konsolide finansal tablolara, bileşenlere ve bağımsız bilgi unsurlarına uygulanabilir.

Analitik Prosedürler

- Analitik testler, finansal ve finansal olmayan veriler arasındaki **mantıklı ilişkilerin** incelenmesi ve mali tablolardaki bilgilerin değerlendirilmesinden oluşan bir MDT'dir.
- Bu testler denetimi Planlama safhasında elde edilecek diğer kanıtların niteliğini ve miktarını belirlemede denetçiye yardımcı olması nedeniyle yapılır.
- İşlemlerin ve hesap kalanlarının testleri diğer testlerle birlikte

	12/31/2009	Actual 12/31/2010	Expected 12/31/2010	% Diff
\$865,000	\$880,000	\$951,000	\$895,000	6%
\$685,000	\$720,000	\$758,000	\$727,187	4%
\$180,000	\$160,000	\$193,000	\$167,813	15%
20.81%	18.18%	20.29%	18.75%	8%
\$16,000	\$23,000	\$30,000	\$23,611	27%
\$0	\$0	\$0	\$0	0%
\$107,600	\$118,300	\$122,000	\$123,420	-1%
\$4,000	\$4,000	\$4,500	\$4,000	13%
\$12,000	\$12,000	\$12,500	\$12,000	4%
\$90,253	\$100,500	\$105,000	\$105,010	0%
\$0	\$0	\$0	\$0	0%

Analitik Prosedürler

- VARSAYIM: Veriler arasında mantıklı ilişkilerin var olduğu ve ilişkiyi olumsuz etkileyen koşulların mevcut olmaması halinde bu ilişkinin var olacaktır.
- Analitik incelemelerde «Finansal Oranları» baz alırsak şu karşılaştırmalar yapılabilir:
 - Finansal tablo kalemleri arasındaki oluşturulan basit matematiksel ilişkilerin (finansal oranların) dönemler itibariyle karşılaştırması
 - Finansal oranların sektör ortalamalarıyla karşılaştırılması
 - Finansal oranların başka finansal oranlarla karşılaştırılması

Analitik Prosedürler

- **Örneğin**, stok devir hızları ve stok bulundurma oranlarını hesaplayarak bu rakamları sektör ortalamalarıyla ve önceki yıl rakamları ile karşılaştırarak cari yıldaki dönem sonundaki stok düzeylerinin

	2009	2010	2011	Sektör Ortalaması 2011
Stok Devir Hızı	2,5	5,6	1,8	4,9
Brüt Kar Oranı	%12	%24	%2	%15

Analitik Prosedürlerin Sonuçları

- Uygulanan analitik prosedürler sonucunda oluşan kanının, finansal tabloların ayrı bileşenleri veya kalemlerinin denetimi sırasında oluşturulan sonuçları **desteklemesi** amaçlanmaktadır.
- Bu durum, denetçinin görüşü için temel oluşturan makul sonuçlara varılmasına yardımcı olur.

Analitik Prosedürlerin Sonuçları

- Analitik prosedürlerin sonuçları, daha önceden kabul edilmemiş önemli yanlışlık riskine işaret edebilir.
- UDS 315, bu tip durumlarda denetçinin önemli yanlışlık risklerine ilişkin değerlendirmesini revize etmesini ve planlanan diğer denetim prosedürlerini de buna göre düzeltmesini gerektirir

Saptanmış Yapısal Risk ve Kontrol Riski Düzeyi

Maksimum Yüksek Orta Düşük

Kabul Edilebilir Bulgu Riski Düzeyi

Çok Düşük Düşük Orta Yüksek

MADDİ DOĞRULUK TESTLERİ

Daha Etkin ve Maliyetli NİTELİĞİ Daha az Etkin

Yıl Sonu

ZAMANI

Dönem İçi

Daha Büyük Örneklem

BÜYÜKLÜĞÜ

Daha Küçük Örneklem